

מועד אב תש"פ

בס"ד

מבחן בהלכות חושן משפט ג

ו' אב תש"ף

הוראות לנבחן:

- א. יש לנמק כל תשובה ולציין את כל המקורות. תשובה שאינה מנומקת ומפורטת, לא תתקבל. אולם, אין להאריך שלא לצורך ושלא לענין.
- ב. יש לענות על 13 שאלות מתוך 18 שאלות.
- ג. יש להתחיל כל תשובה בראש עמוד.
- ד. לתשומת לבכם: דפי טיוטא לא ייבדקו.
- ה. יש לכתוב בכתב יד קריא וברור, כתב שאינו קריא, לא ייבדק.
- ו. **חובה** לענות על 13 מתוך 18 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 13 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 13 התשובות שמבקש לבדוק.
- ז. שאלה המחולקת למספר חלקים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
- ח. אין לכתוב את שם הנבחן או סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. **בחינה שימצא עליה סימן מזהה - לא תיבדק, והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.**

בהצלחה!

שאלה 1

- א. ראובן הפקיד חפץ אצל שמעון ושמעון החזיר את הפיקדון לאשתו של ראובן והפיקדון נגב קודם שיגיע לידי ראובן, האם שמעון חייב?
- ב. ומה הדין אם היה שואל שהחזיר את החפץ לאשתו של משאיל והחפץ נגב קודם שהגיע לידי המשאיל, האם חייב השואל?
- ג. האם דין זה יהיה שונה כשהאישה נושאת ונותנת בבית?
- ד. ומה הדין במלווה שקיבל משכון על הלוואה והחזיר את המשכון לאשתו של לווה ונגב המשכון קודם שיגיע לידי הלווה, האם חייב המלווה?

שאלה 2 - קנין חצר

- א. מה הדין אם ראובן הפקיד אצל שמעון חפץ ועכשיו שמעון רוצה לקנות את החפץ מראובן ופסקו הדמים, האם שמעון צריך לעשות קנין המועיל או שקונה מדין חצר?
- ב. ומה הדין בנכנס דבר הפקר לחצר מושכרת מי קונה בקנין חצר השוכר או המשכיר?
- ג. האם יש קנין חצר בהקדש ומדוע?

שאלה 3 - מחילה

- א. מה הדין אם מחל לחברו על חוב שהיה לו אצלו ואח"כ חזר בו, האם מועילה מחילה?
- ב. מה הדין אם היה מלווה בשטר או שהיה תפוס המלווה במשכון ומחל לו על ההלוואה ולא החזיר לו את השטר או משכון?
- ג. ומה הדין קנה מחברו חפץ ועשה קנין המועיל ואח"כ התחרט וחזר בו מהקניה והמוכר מחל לו והסכים לבטל את הקניה ואח"כ החפץ נגב או אבד קודם שהגיע לידי המוכר, האם מועילה מחילתו של המוכר והקונה פטור?
- ד. ומה הדין בשכר או שאל חפץ מחברו ועשה קנין המועיל לשכירות או לשאלה ואח"כ התחרט השוכר או השואל וחזר בו מהשכירות או מהשאלה והבעלים מחל לו והסכים לבטל את השכירות או השאלה והחפץ נגב או אבד לפני שהגיע לידי הבעלים, האם מועיל מחילה והשוכר או השואל פטורים?

עמוד 1 מתוך 4

לטבלאות וחומרי עזר לנבחני הדיינות - 052-7600743

ניתן לקבל דוגמא במייל: A0527600743@GMAIL.COM

5 Aholiav St., I

רח' אהליאב

טלפון ראשי 02-5313131 | לפניית הציבור יש לפנות לאתר הרבנות בכתובת - www.rab.gov.il

הסמכה - פקס 02-5000353 | בחינות רבנות ודיינות - פקס 02-5313198 | ערעורים - פקס 072-2609222

שאלה 4

אם עשו קנין המועיל עד מתי יכולים לחזור בהם ולבטל את המקח? פרט בקנין סודר, משיכה, הגבהה, מסירה, קנין כסף, שטר, חזקה, קנין ארבע אמות בסמטה, תקיעת כף ומה הטעם?

שאלה 5 - אסמכתא

- מה נקרא אסמכתא כתוב שלושת דעות הראשונים שכתב הב"י?
- כמו מי פסק מרן וכמו מי פסק הרמ"א?
- לפי זה האם סעיף בחוזה מכירה ולפיו מי שיבטל את העסקה יתחייב לצד השני 10% מסכום העסקה תקף או שהוא אסמכתא ומדוע?
- האם נדר ושבועה או תקיעת כף מועיל שלא יהיה אסמכתא ומה הטעם?
- ומה הדין בעשה קנין ונשבע על אסמכתא, האם יכול להישאל על השבועה?

שאלה 6

ק"ל אי אפשר לעשות קנין על דבר שאין בו ממש כגון זכות שימוש וזכות אכילת פירות

- מה האופן המועיל להקנות דבר שאין בו ממש?
- כיצד מועיל קנין בזכויות יוצרים?
- האם יש דין ירושה בזכויות יוצרים או בכל טובת הנאה אחרת, ומדוע?

שאלה 7 - ירושה

- גר שהתגייר, האם ניתן ע"פ הלכה להוציא לו צו ירושה כשאביו גוי ומה הדין כשאביו התגייר?
- ומה הדין אם היה הבן הורתנו שלא בקדושה ולידתו בקדושה, האם יורש את אביו הגר?
- האם ניתן להוציא צו ירושה לגר שאביו יהודי?
- מה הדין אם אישה עשתה הפריה מזרעו של הבעל לאחר מותו, האם הבן ירש את אביו?

שאלה 8

המוכר שדהו לחברו באלף זוז ונתן לו מקצת דמים והיה יוצא ונכנס ותובע שאר הדמים לא נקנה המקח.

- האם כל המקח מתבטל או רק כנגד מה שלא שולם כתוב שיטות הראשונים והשו"ע?
- האם יש הבדל בין קרקעות למטלטלין מה דעות הראשונים וכמו מי פסק מרן בשו"ע?
- מה צריך המוכר לעשות כדי שיקרא עייל ונפיק אזוזי?
- מתי גם אם עייל ונפיק אזוזי המקח קיים כתוב שני אופנים?

שאלה 9 - דין סיטומתא

- מה המקור בגמ' לדין סיטומתא?
- האם זה קנין דאורייתא או דרבנן?
- מה התנאי שהתנה הרמב"ם שיחול קנין סיטומתא?
- האם קנין סיטומתא מועיל בדבר שלא בא לעולם?

ד 2 מתוך 4

לטבלאות וחומרי עזר לנבחני הדיינות - 052-7600743

ניתן לקבל דוגמא במייל: A0527600743@GMAIL.COM

5 Aholiav St., I

רח' אהליאב

טלפון ראשי 02-5313131 | לפניות הציבור יש לפניות לאתר הרבנות בכתובת - www.rab.gov.il

הסמכה - פקס 02-5000353 | בחינות רבנות ודיינות - פקס 02-5313198 | ערעורים - פקס 072-2609222

שאלה 10 - תקנות קהל

- א. מה המקור לתוקף של הסכמות ותקנות קהל בעניין המידות השערים ושכר הפועלים? האם מספיק רוב? ואלו תקנות צריך הסכמת כולם?
- ב. מה המקור לתוקף של הסכמות ותקנות בעלי אומניות? האם מספיק רוב? ומה הדין אם יש אדם גדול שמתנגד לתקנות?

שאלה 11

קנה קרקע והיה בדעתו לכוון ממנו הקדש ולא הוציא מפיו כלום

- א. האם חייב לכוון את ההקדש?
- ב. הקדיש כל נכסיו, האם נאמן לומר אחרי שהקדיש שחייב כסף לפלוני?
- ג. מה הדין אם נדר לצדקה ומת, האם יורשיו חייבים לקיים נדרו?
- ד. ומה הדין אם ביקש האב לפני מותו לעשות פעולות מסוימות שאינם נדר?

שאלה 12 – דיני אפטרופוס

- א. אין ממנים אפטרופוס על היתומים לא אישה ולא עבד ולא קטן באיזה מקרה בית הדין ממנה את אם הילדים לאפטרופוס למרות שהיא אישה?
- ב. מי שיהיה לו אפטרופוס בחייו ומת והשאיר יתומים, האם האפטרופוס הנ"ל ממשיך להיות האפטרופוס של היתומים או שרשאים בית דין למנות אפטרופוס אחר?
- ג. מה ההבדל בדינים בין אפטרופוס שמינה אבי היתומים לבין אפטרופוס שמינהו בית הדין לאפטרופוס שנתמנה ע"י ערכאות?

שאלה 13 - דיני הפקר

בשו"ע הביא את לשון הרמב"ם "הפקר אע"פ שאינו נדר הרי הוא כמו נדר שאסור לחזור בו"

- א. כיצד פירש הסמ"ע את דברי הרמב"ם?
- ב. באר איזו תקנה עשו חכמים כנגד הרמאים? ואיך זה מתיישב עם הרמב"ם הנ"ל?
- ג. מתי יכול לחזור בו גם אחרי שלשה ימים?
- ד. האם יכול להפקיר דבר שלא בא לעולם או שאינו ברשותו?
- ה. הבטה בהפקר האם קונה?

שאלה 14

- א. ראובן קנה מגוי כלי בחזקת כלי נחושת ומכרו לשמעון אחרי זמן מצא שמעון שהיה הכלי כלי כסף מצופה נחושת, האם יכול ראובן לטעון למקח טעות ומדוע?
- ב. ומה הדין אם היה הכלי כלי כסף אלא ששניהם לא היו מבינים בדבר?
- ג. ומה הדין אם מכר לחברו חצר והקונה חפר בור ומצא בו אוצר למי שייך האוצר? ומדוע?, האם שיד בזה קנין חצר? ומדוע?

עמוד 3 מתוך 4

לטבלאות וחומרי עזר לנבחני הדיינות - 052-7600743

ניתן לקבל דוגמא במייל: A0527600743@GMAIL.COM

5 Aholiav St., 1

רח' אהליאב

טלפון ראשי 02-5313131 | לפניית הציבור יש לפנות לאתר הרבנות בכתובת - www.rab.gov.il

הסמכה - פקס 02-5000353 | בחינות רבנות ודיינות - פקס 02-5313198 | ערעורים - פקס 072-2609222

שאלה 15

- א. הדר בחצר חברו מתי צריך להעלות לו שכר ומתי לא?
- ב. מה הדין אם פלש לדירה ריקה?
- ג. ומה הדין אם פלש לחצר חברו שהיא ריקה?
- ד. ומדוע דין זה שונה ממי ששכר בית מחברו ויצא קודם הזמן שחייב להעלות לו שכר?

שאלה 16 - דיני נזיקין

- א. סבל ששבר חבית יין באופן שחייב לשלם, ביום השוק שווי חבית מאה ₪ ביום רגיל שווי חבית יין שמונים ₪ כמה ישלם לבעל החבית?
- ב. מה הדין בגנב חבית של יין בשעת הגזלה שווה מאה ₪ והתייקרה ועמדה על ארבע מאות כמה ישלם לבעל החבית?
- ג. ומה הדין בגנב חבית יין בשעת הגזלה שווה ארבע מאות ואח"כ ירד ערכה ושווה מאה כמה צריך לשלם?

שאלה 17 - הבטיח ליתן לחברו מתנה וחזר בו

- א. כיצד יהיה הדין כשהייתה המתנה מרובה או כשהייתה המתנה מועטת?
- ב. ומה הדין אם היה המקבל עני?
- ג. מתי מי שסיכם עם חברו על מכירת חפץ וחזר בו מקבל מי שפרע?
- ד. האם יש מי שפרע בקרקעות?

שאלה 18

- א. שטר צוואה שכתב בו לשון "שדי נתונה לפלוני לאחר מותי", האם צוואה זו תקפה הלכתית ומדוע?
- ב. שטר צוואה שכתב בלשון שאינה תקפה הלכתית, באיזה אופן בכל זאת הצוואה תהא תקפה כתוב שני אופנים?
- ג. כיצד מתיישב דין צוואה מחיים כשציווה המצווה לחלק את נכסיו שלא בשווה בין הילדים עם הדין לא תהא בעבורי אחסנתא?

* * *

טחוד 4 מתוך 4

לטבלאות וחומרי עזר לנבחני הדיינות - 052-7600743

ניתן לקבל דוגמא במייל: A0527600743@GMAIL.COM

5 Aholiav St., I

רח' אהליאב

טלפון ראשי 02-5313131 | לפניות הציבור יש לפניות לאתר הרבנות בכתובת - www.rab.gov.il

הסמכה - פקס 02-5000353 | בחינות רבנות ודיינות - פקס 02-5313198 | ערעורים - פקס 072-2609222